

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdatóban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előzetesek, hirdetések, nyitási cikkek stb. intézendők.

Nyitási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas gar. mond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beíratásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

Lottó és posta-takarékpénztár.

Nem ok nélkül szokták a takarékbetéteket a lottóbetétekkel szembe állítani, mint két teljesen eltérő, sőt egymással ellentétes gazdasági működés nyilvánulását. Az előbbiek a takarékoság kellemetlen nem méltányolható eredmények gyakorlását mutatják kifejezésre, az utóbbiak kevésbé nemes tulajdonság, a játékszenvedély létezésével mellette bizonyítanak. A takarékos ember egyszerűsége, a munka képviselője, a lútri kedvelője a szerencse után futkos. Az az ember, a ki takarékoskodik, legtöbbnyire józan felfogást és kifejlődött érzéket tanusít az egyéni önállóság iránt; az az ember, a ki véletlen folytán szeretne meggazdagodni, nem saját erői fejlesztése és tökéletesítése által igyekszik biztosítani anyagi jólétét. Bizonyosra veheti is, hogy a takarékoság útján szerzett vagyon sokkal szilárdabb alapokon nyugszik, mint az a vagyon, melyet a szerencse hozott össze, mert annak megőrzésénél ép azon megbecsülhetetlen erkölcsi erő működik közre, mint megszerzésekor, míg emennél a véletlen szeszélye érvényesül fő tényező gyanánt és ez vajmi ingatag támasz.

Mi sem jellemzi korunk ez irányban mutakozó felfogásának javulását, mint az a körülmény, hogy az állam, miután a takarékoság eszméjének szolgáló intézményt: a posta-takarékpénztárt, felállította, most nem sokára rá a lottó eltörlésének eszméjével foglalkozik. Mindkét intézmény a szegényebb lakosság céljainak kíván első sorban szolgálni. A lottónál csekélyebb összegű betétek is létező eszközölhetők, ezzel mód nyújtatik a szűkebb anyagi viszonyok közt élő egyéneknek, hogy szerencsét próbáljon; siet is élni az alkalommal abban a reményben, hogy aránylag kis áldozat mellett nagy nyereményre tesz szert. A szerencse azonban tapasztalás szerint ritkán üt be; e csekély összegek többször berakva, csakhamar nagy-

ra nőnek, nagyobbra, mint a mennyit az illető anyagi helyzete megbir. A szerencsétlen játékos soha sem látja vissza többé betétjeit, melyeket esetleg keserves nélkülözések árán szerzett meg. A posta-takarékpénztár szintén alkalmat ad, hogy pénzeszkőjét a szegényebb ember elhelyezhesse, s ha nem is nyújt oly csillogó kilátásokat, mint a lottó szerencsekeréke, a helyett megnyugvással töltheti el a betevőt, hogy fillérei az állam garanciája folytán semmiféle körülmények közt veszendőbe nem mennek, sőt kamatoznak részére, és idővel kellő kitartás és kövefkezes takarékoskodás mellett tekintélyes tökévé erősödhetnek, mely tulajdonosának a megpróbáltatások, vagy az öreg-ség napjaiban gondtalan létet biztosítani van hivatva.

Számolva a most kifejtett szempontokkal, Olaszország, a hol a lútrizás rendkívüli mérvet öltött, 1880-ban egy ide vágó nevezetes törvényt hozott. Kimondta ugyanis abban, hogy ezentúl az ezer lírát meg nem haladó lútri-nyeremények a nyerő kívánságára posta-takarékpénztári betét-könyvecske alakjában szolgáltatassanak ki. A pénzügy-miniszter érdekesen indokolta az intézkedést: „A törvényjavaslattal — úgy mond — kísérletet akarunk tenni arra nézve, hogy a játékot közelebb hozzuk az erkölcshez, hogy eszközévé tegyük egy jóléti intézménynek, melynek a lottó képezte és képezi egyik legfőbb akadályát. Ki tagadhatná, hogy nem fog siker nyilvánulni már abban is, ha egyszer tán először megismertetjük a játékost a posta-takarékpénztári betét-könyvecskével? A takarékoságnál csak az első lépés jár fáradsággal. Épen a legbüzsőbb játékos hallott legkevésbébbet a posta-takarékpénztárról. Ha majd a lottó-nyeremények kamatosztól együtt posta-takarékpénztári betét-könyvecske alakjában adatnak ki neki, tán meg fog villani agyában az a gondolat, hogy üd-

vét nem a játék, hanem a gazdaságos életmód hivatott megalapítani.”

Nálunk, szerencsére, a lútri-játék szenvedélye kevésbé van kifejlődve, mint Olaszországban; viszont azonban az sem állítható, hogy a takarékos-sági érzék már oly mértékben megvolna népünkben, hogy annak fejlesztése — még mesterséges eszközökkel is — nem képezne élenként érzett szükségletet. A posta-takarékpénztár egész szervezeténél és a betevőinek nyújtott számos kedvezményeknél fogva különösen alkalmas a takarékos-sági eszme népszerűsítésére és általánosítására, és azért nevezetesen ama körök, a melyeket hivatásuk az ifjúsággal és a nép alsóbb rétegeivel hoz szoros összeköttetésbe, alig mivelhetne hasznosabb és hazafiasabb dolgot, mint mikor az említett állami intézet minél szélesebb körű igénybevételeit mozditják elő.

A kaposvári mandatum. Széchenyi Pál gróf a képviselőház elnökehez intézett levelében tudatta, hogy képviselői mandatumáról lemond. A ház elnöke már elrendelte az új választást a kaposvári kerületben.

SZEMLE.

Ferencz József ő Felsége a hó 12-én d. u. öt órakor Berlinbe érkezett. Az állomás környéke jóval a megérkezés előtt rendkívül mozgalmas volt. A pályaudvarban Vilmos császár Henrik, Lipót és Sándor hercegekkel várta ő Felségét. Künn voltak még Bismarck és Moltke is. A fogadás rendkívül szíves volt. A német császár és ő Felsége többször megcsókolták egymást. Ő Felsége Bismarckot többszörös kézzorítással tüntette ki. Ezután a pályaudvaron felállított díszorség előléptetett, mire az ágyuk megszólaltatták, jelezve a városnak ő Felsége megérkezését. A lakosság lelkesedése a bevonulás alatt leirhatlan

A „Székelyföld“ tárczája.

Arthurnak hívják.

Karcolat.
(Németből.)

Ha vasuton megyünk, nekem nem kell járnom — gondolta zsebóráim, mert midőn a vonat berobogott a bécsi indulóházba és én meg akartam nézni, hogy mennyivel később, az én időm tanuja bizony elszenderedett. Ujra felhúztam, buzdítottam; hiába, még az egyfogatu kocsi rázása sem birta aléltságából felköltetni. Bármily késő volt is, még ugyanaz este fölkerestem egy óraművest; mert egyetlen kísérőmet, ki a szó szoros értelmében szívemhez nőtt, ki minden időben tanácsot, választ adott, nem hagyhattam betegem.

Az egész kerületben csak még egyetlen kis műhely volt nyitva. Zöld ernyővel borított olajlámpa mögött egy alig felserdült leány ült, ki különféle órákat igyekezett fényesre tisztítani.

Midőn beléptem, fölállt és megkérdezte, hogy „mi tetszik?”

A midőn a kis órás-leány szemeibe néztem és kívánságomat akartam előadni, mellényem zsebében élénk ketegést éreztem. Aha! most, megint jár — gondolám, csakhogy nem óram volt, de szívem dobogott oly erősen.

— Kisasszony, — mondtam, mialatt kivettem az órát zsebemből — nem akar járni.

— Szép. Fel van huzva?

A pillanat által ösztönözve, valami udvarias-ságot akartam a kicsinek mondani, mert a falon függő összes óralapok között egyetlenegy sem volt oly tiszta és oly fehér, mint az ő arca. Sajnálkozva gondoltam poros uti ruhámra, szétkuszált hajamra; de melyik fáradt utas öltözködött volna át azért, mert egy órásboltban dolga volt?

— Fel van-e huzva? Igen, — mondtam — ezüst ezilinderem összeesküdt ellenem, hogy ily kedves kisasszony kezeibe . . .

E perczben feltárlt az ajtó és egy előkelő csinnal öltözött fiatal ember lép be.

— Szervusz, Malcsi! Biztos?

— Holnap, Arthur; papa minden pillanatban jöhet, ő fog haza kísérni!

A fiatal ember szívarkáját letette az egyik asztalra és egy bécsi ifjútól telhető legelfogulatlanabb módon hatalmas csókot nyomott a kedves arcra, mely épen derült órát jelzett.

— Arthur, Isten veled! Holnap tehát!

— Holnap este kilencz órakor. Pá, szívecském! Azzal újra felveszi szívarkáját és tova siet.

— És mikorra akarja, uram? — kérdezé tőlem a leánya közönyösen, mialatt órámat egyik szögére függesztette.

— Holnapra, ha lehet — mondtam. — Kapok valami jegyet?

— Személyesen jön el érte?

— Minden esetre.

— Akkor nincs szüksége jegyre. Szíveskedjék tehát holnap délután ide fáradni. Magamat ajánlom!

Ismét künn voltam az utcán és a felett gondolkodtam, hogy milyen különös az, midőn egy csinos leány így ajánlja magát!

Másnap reggel az inast összeszidtam, mert ruháimat nem tisztította ki úgy, a mint én akartam volna.

Ma mindent más színben szerettem volna látni. Azt hiszik, hogy talán a szép órásléány kedvéért? Isten mentsen! Barátoknál, jóakaróknál kellett látogatásokat tennem. És ha az órá kedvéért lett volna is, melyet ma kell elhoznom! . . . Egy szóval az inas szidást kapott.

Közvetlenül a reggeli után hajamat nyirattam, miközben a lapokat olvastam. Már a természet úgy intézkedett, hogy mialatt a szem lapokat olvas, a fül a fodrász kifogyhatatlan szóárját szedi magába. Miután megkapta az utasítást, hogy hátul simán, elől rövidre nyirjon, hozzáfogott a beszédhez, miközben szavait az olló folytonos csörgése kísérte. Egy huzamban beszélt az időről, a színházról, a férjekről, a munkágyűlésekről, az Apolló-szappanról, a Szt.-István-toronyról, a hálókabátokról, a lóvasútról, a Dunafürdőkről stb. Hirtelen felkiált:

— Pardon!

— Mi baj?

volt. Este hétkor szűkebb családi ebéd tartatott. Másnap délelőtt az összes testőrezredeknek nagy szemléje volt, melynek lefolyása rendkívül fényes volt. Délután mindkét uralkodó Charlottenburgba ment, hol Ferencz József őfelsége a mauzoleumban koszorút helyezett Vilmos császár ravatalára. E nap legjelentősebb eseménye volt az a két pohárköszöntő, melyeket a két uralkodó mondott a diszebednél, biztosítván egymást népeik barátságának mélységéről. A német császár a többi között ezt mondta: „Népem és hadseregem szilárdan és hiven ragaszkodik a köztünk megkötött szövetséghez, és hadseregem teljes tudatában van annak, hogy a békének országaink javára való fentartására az osztrák-magyar vitéz hadsereggel együtt kell sikra szállania és ha az isteni gondviselés úgy akarná, vállvetve kell majd küzdenie.“ Őfelsége Ferencz József e szavakra így válaszolt: „Poharamat emelem szívemhez oly közel álló barátom és szövetségem boldogságára, az ő vitéz hadserege és az én haderőm felbonthatatlan testvériesülésre és bajtársaságra és a szövetséget államok népeinek, nemkülönben egész Európa áldására szolgáló biztosítékok öregbítésére és megszilárdulására.“ Az uralkodók szavait az egész társaság lelkesedése kísérte. Ferencz József őfelsége a berlini udvar magasabb rangú tisztviselői közül többeket rendjelekkel tüntetett ki. Bismarck Herbert grófnak a Lipót-rend gyémántokkal díszített nagykeresztjét adományozta.

Hir szerint Berlinben most különféle stratégiai és technikai kérdéseket szabályoznak a német és osztrák-magyar hadsereg eshetőleges kooperációjára vonatkozólag. Sőt valószínű, hogy nagyobb kényelem okáért e megállapodásokat szabályos katonai egyezmény alakjába öltöztetik. E megállapodások hozzá fognak járulni az európai béke minél hathatósabb biztosításához.

Királyunk e hó 15-én távozott el Berlinből. A bucsu érzékeny volt. A két uralkodó együtt kihajtatott a pályaudvarhoz, itt mindketten szívélyesen megölelték és megcsókolták egymást. Királyunk már koosiban volt; még egyszer kiszállt, hogy Vilmost még egyszer megölelje.

A berlini fejedelmi látogatáson kívül a krétai kérdés foglalkoztatja a diplomáciát. A menyinyire a nagyhatalmak szándékai eddig is ismeretesekek, ezek Törökországnak, mint szuverén hatalomnak, akarják átengedni az iniciatívát, míg az európai kabinetek egyesülten arra törekednének, hogy végrehajtsassanak ama reformok, melyek a krétaik kívánságai közül czelszerűeknek mutatkoznak.

A francia állami itélőszék e hó 13-án tartott ülésében kezdte meg Boulangernek a főállamügyész által felsorolt tényei egyenkénti elbírálását és azután a merénylet s a hivatalos állásában elkövetett hitlen kezelés vádját illetőleg. Ez ülésben az itélőszék mind az összeesküvés büntényében, mind a merénylet előidézésében vétkeknél nyilvánította Boulangert. A folyó hó 14-ki ülésen Boulanger a közpénzek elsisakkasztása és elidegenítésében is vétkeknél mondotta ki a szénátus. A nyilvános ülésben az elnök felolvasta a terjedelmes ítéletet, mely Boulanger, Dillont és Rochefortot megerősített helyre való deportációra ítéli és a perköltségekben elmarasztalja.

Romániában, egy bukaresti levél szerint,

— Talán elől is simára nyírtam a legujabb divat szerint?

— Pfuj, az ördögbe, mily izléstelenség!

— Azt hittem, Fieschi.

— De nem, nem, csak félrövidre.

— Akkor bocsánatot kérek, nagyságos ur, a beszélgetés hevében történt: én elől is simára nyírtam.

Felugrom, a tükörbe nézek, elszédülök... Ur-isten! én nem nyírva, de borotválva voltam!

Mit tegyek? Nem panaszkodtam, nem káromkodtam... Csöndes megadással eltávoztam és kalapom mélyen esett homlokomba.

Az urak, kikhez ellátogattam, még csak türték a dolgot; de a hol hölgyek is voltak, ott folyton nevettek; majd a kutyát, majd a macskát okozták, de én tudtam, hogy a megkopasztott chinai ingerli őket a nevetésre.

Megnyugtattam akartam magamat: nyárban elvégre is jó így és télire a régi rendben lesz minden; minek busulnék hát? miért növeszszek ősz haját, midőn még a sötét barna is megnő!

Derült kedéllyel indultam ismét sétautamra, megmászam az István-tornyot, megnéztem néhány képcsarnokot és jegyet váltottam az operába.

Este felé elmentem az órásboltba. Malcsi ismét ott volt és órákat, lánczokat tisztogatott; a kö-

zépő asztalnál egy mogorva kinézésű öreg ember ült és ércsodronyt ráspolgotott.

Az E. M. K. E. választmányi ülése.

Utolsó választmányi ülését tartotta a folyó közgyűlési évben e hó 12-én az E. M. K. E. igazgatóválasztmánya. Gróf Bethlen Gábor elnök az ülést megnyitván, közli, hogy az E. M. K. E. lobogó szept. 1-re elkészül. Történelmi lobogók alapján, erdélyrezi festő közreműködésével, Pulszky Károly terve szerint készül a szerföltött diszes mű, mely 200 frtba kerül; ekként megmarad a magyar nök lobogó-alapítványa czimén 10,000 frt, örök időkre megőrzendő, csak kamatjaiban felhasználható tőke.

Titkár havi jelentésében részletesen előadja a debreczeni dalegylet körutja befolyását. A debreczeni dalegylet körutja nemcsak társadalmi, erkölcsi és anyagi szempontból volt ekként eredményes, hanem megvetette egy debreczeni E. M. K. E. választmány alapját is. A választmány nagy lelkesedéssel veszi a jelentést tudomásul s egyhangulag kimondja, hogy az egész tiszta jövedelem a debreczeni dalegylet nevére örökös alapítványul vétessék föl, s erről — hazafias köszönet kapesán — a dalegylet értesíttessék.

A pénztári havi jelentés szerint a lefolyt hóban bejött összesen 14.166 frt 57 kr; ezzel az egylet vagyona 431,833 frt 2 krra emelkedett.

A közgyűlés ügyei tárgyalása végett személyesen jelenvén meg az igazgatóválasztmány fölkérésére és meghívására Voith Miklós, a szamosújvári választmány elnöke, különösen megtörtént a megállapodás a lobogószentelésre vonatkozólag. A szentelés ősmagyar történelmi modorban, a közönséges sablontól eltérőleg fog megtörténi. Meglepetés lévén a vendégeknek, a részleteket nem említjük meg.

Hosszas debat következett a fiókok 25%-kára vonatkozólag, melyeknek eredményeképp kimondott, hogy a közgyűlés utántól kezdve minden fiók összes jövedelmei után — kivéve az örökös és alapító tagsági díjakat — lefoghathja a 25%-ot, tartozik azonban minden fiók az összeg hova fordítása végett jóváhagyásáért előzetesen az igazgatóválasztmányhoz beadványt nyújtani be. Ez egész kérdés a közgyűlésnek be fog jelenteni.

Ez alkalommal a választmány megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy több fiók kezelési költségkül enormis összegeket használt, melyek sehogy sem állanak arányban a központ aránytalanul cse-

kély kezelési költségeivel. Ezekre vonatkozólag választmány meg fogja találni az illető fiókokat.

Ezután iskolai ügyek nyertek elintézését.

Mint közgyűlés előtti utolsó rendes választmányi ülésben, a 25%- kérdésén kívül más alapszabályi kérdések is megvitatás alá kerülvén, a gyűlés többek közt egyhangulag kimondotta, hogy u. n. „működő“ alelnöki czim és hatáskör az alapszabályok értelmében az egyletnél nem létezik. Az alelnökök az alapszabályok értelmében mindannyian csak helyettesítői az elnöknek, kivel egyetértőleg — ugyancsak az alapszabályok szerint — „a titkár vezeti az egyesület minden teendőit“. Ugyane határozatból kifolyólag és annak kiegészítőjeképp kimondatott, miképp tekintettel az egyesület óriási szervezeteire és forgalmára, a ki-telepítés, Kárpát-osztály, stb. által még inkább fel-szaporodó tömérdek munkára, a választmány Sándor József eddigi titkár mellé és segítségére egy új és pedig kezelő-titkári állást szervez, illetve ilyennek felnevelését fogja a legközelebbi közgyűlés elé terjeszteni.

E helyen említjük meg a fent jelzett regie-kérdést, mely szerint p. o. egy budapesti fiók-választmány 7927 frt mult évi bevételből 2076 frtot költött kezelési kiadásokra, melylyel szemben az E. M. K. E. központi titkári irodája, fél millió tőke, 100,000 frt évi jövedelem és az összes fiókok, valamint szakosztályok és egyleti ügyek adminisztrációja mellett, nem költött tiszti kiadásra többet egész éven át 3000 frtnál. Ha ide tennők a gróf Kuun Kocsárd-alapítványt is, az E. M. K. E. központi adminisztrációja nem kerül alig fél per-centbe.

Az ülés erre gróf Bethlen Gábor elnök éltetésével véget ért.

T a n ü g y.

Értesítés

a brassói m. kir. állami közép kereskedelmi iskolába való felvételekről.

A három évfolyamu intézet I-ső osztályába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymnasium, real-vagy a polgári iskola 4 osztályát sikerrel elvégezték, vagy kik legalább 14 évesek, és az említett iskolák ezen osztályában taníttatni szokott tantárgyakból felvételi vizsgálatot állanak ki.

A II-ik és III-ik osztályba való felvétel valamely hasorangu intézet megfelelő bizonyítványa alapján történhetik.

A felvételre minden tanuló személyesen és atyja, anyja, gyámja vagy azoknak külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Az intézet helyén nem lakó szülők és gyámok, gyermekük vagy gyámfiuk felvételekor alkalmas helyettest kötelesek bemutatni, hogy ha az elszállásolás ellen az igazgatónak kifogása lehet, a meny-nyiben a gondviselést elégtelennek találná, a tanu-

— De kisasszony! — mondám könyörögve, nem is ügyelve az ögre — bebizonyíthatom, hogy én voltam, ki az órát hoztam és kinek nem adott jegyet; még más valaki is volt itt...

— Jó Isten! hány tucsat valaki jön ide minden nap! — nevetett a leány.

— De az a bizonyos valaki késő este jött — mondám halkán — és lehetséges, hogy ma megint eljön... Arthur-nak hívják!

Azzal rövid, desokat jelentő pillantást vetettem az ögre.

A leány pillanatra zavarba jött és úgy vélekedett: Mégis ez lesz...

— Ön volt itt, s bocsásson meg, hogy első percze fel nem ismertem. Kérem, itt az órája; remélem, hogy most pompásan fog járni.

Szóltanul lefizettem a javításért járó csekély összeget.

— Ezer bocsánat! — mondá a szép Máli még egyszer.

— Kérem, kérem! — válaszoltam én; aztán elhagyva a műhelyet, az operaház felé siettem.

„Arthur-nak hívják.“ Ez volt az én igazoló jegyem, hogy azelőtt való nap ott jártam. És az óra... még ma is jár jó és rossz perczekben egyaránt.

Malcsi talán ép így tesz Arthurral.

lónak más helyre leendő elhelyezését fogja követelni.

A tanulóknak kellő elszállásolásában az igazgatóság készséggel nyújt segítséget.

A tanulók felvétele szeptember hó 2-ik és 3-ik napján d. e. 9-12-ig s. d. u. 3-6 óráig történik az intézet helyiségében. („Nap“).

Az 1887. évi XXII. t. cz. 5. §-a értelmében pedig a véd-himlő újraoltást igazoló bizonyítvány bemutatása mellett vétetnek fel a tanulók.

Fizetendő díjak: Mindenik tanuló a beiratás alkalmával tartozik fizetni 2 frt beiratási díjat, 1 frt az ifjúsági könyvtár gyarapítására és 50 krt az értesítő költségeire. Ezen díjak fizetése alul senki sem menthető fel.

Tandíj: egész évre 18 frt, mely összeg vagy egyszerre a beiratáskor, vagy két részletben szept. és febr. hónapok első napjaiban fizethető le.

A tandíjfizetés kötelezettsége alul egészen vagy részben való felmentésre az igazgatóság által a nagyméltóságu vallás- és közokt. miniszteriumnál csak azon tanulók ajánlhatók, kik szegénységük kellő igazolása mellett kimutatják, hogy minden tantárgyból legalább is jó osztályzatot nyertek.

Végül megjegyezni kívánjuk, hogy intézetünk teljesen egyenrangú a hazai „kereskedelmi akadémia“ czimet viselő társintézetekkel s tanulóit ugyanazon kedvezményekben részesülnek, mint amazoké, nevezetesen: a nagyméltóságu vallás- és közoktatási miniszter urnak 1886. évi december hó 17-én 49,840. sz. a. kelt magas rendelete szerint ezen intézet az egyévi önkéntességi kedvezmény tekintetében a főgymnasiummal és főreáliskolával egyenrangúnak nyilváníttván, azon tanulók, kik az intézetbe lépéskor kimutatják, hogy a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát elvégezték, s a kik a zárvizsgálatot sikerrel fogják kiállani, az egyévi önkéntesség kedvezményében részesülnek.

A szorosabb értelemben vett kereskedelmi pályán kívül pedig az intézetet jó sikerrel végzett növendékek az 1883. évi, a köztisztviselők minősítéséről szóló I. t. cz. alapján több hivatali pályára képesítették.

Brassó, 1889. aug. hó.

Az igazgatóság.

V i d é k.

Baróth, 1889. aug. 13.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Talán bizony irhatnék én is holmi helyi vagy vidéki dologról valamit, de nekem természetem csak arról beszélni, mit szemekkel láttam vagy füleimmel hallottam. Részletekbe tehát nem bocsátkozva, csak annyit említek meg, hogy folyó hó 1-én az összes erdővidéki értelmiségnek olyan augusztusai vala, mely az erdővidéki kórház-alap javára tetemes összeget hajtott. Az időjárás kedvezett s a vidék minden irányban szépen volt képviselve. Ilyen publikumot még csak ezután fog Bibarczfalva látni. E jótékony irányu mozgalom élén dr. Hajós Béla állott, ki fáradhatlan erélyvel működik a human ügy érdekében.

Ugyane hó 11-én a baróthi tanulók tettek ki magukért. A „Falu rosszá“-t és „Marót Bán“-t 5-ik felvonásának egy jelenetét oly sikerrel adták, mely minden várákózt túlszárnnyalt. Mórík Károlyt és Incze Ferenczet „Marót Bán“-ban látni és hallani dupla élvezet volt. Ez uton is a kórház-alap 50-60 frttal gyarapodott...

Füredi levelet is irhattam volna, de megvallva az igazat, az idén csak olyan fürdőn voltam, hova egy baróthi ur nyilatkozata szerint csak a „teper tyűs ök“ mennek. Itt össze-vissza lehattunk 100 an. Volt köztünk pap, tanító, hivatalnok, kereskedő, iparos, birtokos, bankigazgató stb., s volt olyan nagybirtokos is, kinek zsirjába az a baróthi ur minden pereputtyával belefuladhatna.

A miről bizonyost irhatok, az egyenesen a gazdaság körébe vág. Igaz, hogy eddig a víz és jég kárt nem tett, de azért üresek a csűrök. Átlag lehet venni mindenből fél termést. Egy köből félrejtő föld adott 6 rakást (egy rakás 18 kéve); egy rakás ad 1½ vékát. Széna, szalma kevés; sarjura semmi kilátás, megsült a lábán. Egyedül a török-buzában bizott, remélt mindenki, de abban is — úgy látszik — csalódnunk, mert a nagy hőség megakasztotta fejlődésében. Bizony-bizony szomorú az itteni állapot. Az egész nyáron a sertések és bivalok hullottak. Makk és gyümölcs is kevés mutatkozik. A népek tehát valami olyan munka kellene, melyből legalább adóját és ruházatát közzelben megkereshetné. Ilyen lehetne a háromszéki vasút; de az, a mint látjuk, oly hosszúra nyúlt, hogy azt 1889-ben aligha megköstölhatjuk. Bár maradnék jóslattal hazugságban! Ezt a szégyent szívesen elviselném.

Effendi.

Különfelek.

— **Előléptetések.** Ő Felsége a király borbereki és enyedi Gilly én Árpád 24. honvéd gyalog fel-dandárbeli századosnak Kézdi-Vásárhelytől őrnagyi helyi alkalmazásra való előjegyzését elrendelte. — Szentiványi Kázmér, a K.-Vásárhelytől állomásozó 24-ik honvéd gyalog fel-dandár derék főhadnagya, századosnak nevezetett ki. Őszintén gratulálunk mindkét előléptetéshez!

— **Lóvonatu vasut** készül Háromszéken. Horn Dávid, a gyulafalvi hatalmas ipartelep gazdag tulajdonosa, elhatározta, hogy a telepen levágot roppant mennyiségű fa elszállíthatása végett Gyulafalvát Kovásznával lóvonatu vasutal köti össze. A tervet gyorsan követte a kivitel, mert már az előmunkálatok megkezdődtek. Egy csapat mérnök méri az uttalan rengeteg bérceket a jámbor székelyek fejosulva gondolkodnak felette, hogy „miféle csoda készül itt ismét?“ A gazdag vállalkozónak, ki a székely rengetegek között rövid idő alatt oly nagyszerű telepet állított be, ez a nehéz vállalat is sikerülni fog.

— **Tibád Antal**, az új belügyminiszteri állam-titkár tiszteletére Székely-Udvarhelytől igen sikerült bankettet rendeztek, melyen 253-an vettek részt Udvarhely és a szomszédos megyék notabilitásai közül pártkülönbség nélkül. Ez alkalommal Tibád Antal beszélt a közigazgatás reformjáról. Nemzeti közigazgatást ohajt a történelmi mult kellő tiszteletben tartása mellett. Kívánja, hogy a közigazgatás se nemzeti, se felekezeti ne legyen, minden érdeket egyformán szolgáljon; a közigazgatás ne süllyedjen le a politikai küzdelmek sorába, engedjen a közvélemény szabad nyilvánulhatásának szabad tét; ha a kormányok gyors tempóban váltják fel egymást, az az államnak nem lesz kárára. Kívánja, hogy a tisztviselők olyanok legyenek, kikhez a gyanúsításnak legkisebb árnyéka se férjen. Nem lehet a reformokat a szűr újjából csak úgy kirázni; nem hiszi, hogy akadna valaki, ki vállalkoznék, hogy a reformokat mind és gyorsan megcsinálja. Tibád beszédét minden részében lelkes éljenzés kísérte.

— **Az E. M. K. E. első tiszteleti tagjai.** Nagy fontosságú határozatot hozott augusztus hó 12-én az E. M. K. E. igazgató-választmánya. Miután az alapszabályok tiszteleti tagok választását mondják ki és írják elő, egyhangulag kimondott, hogy az egyesület iránt tanusított pártfogásukért és áldozatukért első tiszteleti tagoknak a szamosújvári közgyűlésen Kossuth Lajos, Baross Gábor, Rökk Pál és dr. Kormos Béla foguak egyhangulag megválasztásra ajánlatni. Kossuth volt az, ki az első impulst adta hatalmas szavával, hogy az E. M. K. E. megalakítása országos érdek, fontos ténynek s az egyesület támogatása első rangu érdeknek ismertessék el. Baross Gábor miniszter minden alkalommal, minden szükség esetén a legmelegebb érdeklődéssel támogatta az egyesületet, a maga hatáskörében teljesítvén annak valamennyi kérését, melyekkel hozzá fordult. Rökk Pál tette a 20,000 frtos emlékezetes alapítványt. Dr. Kormos Béla közjegyző pedig kezdeményezte jelen-tékeny adományával az E. M. K. E. első kisdé-ővjának megalapítását. Erdemes, kiváló férfiak, a kik elismerésméltóan szereztek jogczimet ahhoz, hogy tiszteleti tagokká választassanak.

— **A medvék elszaporodása** Kovászna vidékén sok bűt-bajt okoz. Legközelebből augusztus 13-dikán Kis József tehenét támadta meg a maczkó s veszedelmesen megrépte a jámbor fejét.

— **Úrge Ignác** Kolozsvárt e hó 13-án a redoute nagytérmeben előadást tartott China népeleti s társadalmi viszonyairól. Úrge chinai polgári öltözetbenült a felolvasó-asztalnál s tiszta magyar nyelven, világos előadással beszélt Chináról több mint egy óra hosszat, érdekes apróságokkal ismertette a földrészt sajátosságait. Elmondta többek között, hogy China azon részein, hol hideg időszak is van, a lakosság igen érzékeny a légméréseket e változásokra iránt. Szemes serpenyőkkel járnak ilyenkor s a templomba is magukkal viszik e melegítő eszközöket, továbbá a férfiak is főkötőt viselnek s így, hátban nézve, nem könnyen különböztethető meg a nőktől. A növényvilág sajátosságai közül beszélt egy terményről, miből a legelőszertűb butor-fénymazat készítik s egy másikról, melynek belseje a legszebben világító gyertyánul szolgál. A társadalmi életre vonatkozólag elmondta, hogy Chinának 400 milliónyi lakossága van s e négyszáz millió csak 400 családdal nével bir. A családok aztán úgy különítik egymást, kisebb osztályokba, hogy jelmondatot választanak. Ha az utozán két idegen chinai találkozik, megkérdeik egymásnak a nevét. Sokszor megtörténik természetesen, hogy

egyforma nevük van. Ilyenkor aztán megkérde a jelmondatot is, mi ha egyforma az ő családja jelmondatával, akkor rokonok.

— **Magnetikus érzékülítő.** A „Menlo-park“ büvésze, mint Edisont elnevezték, ismét új találmánnyal lepte meg a világot. Konstruált egy magnetikus érzékülítő, mely a vastartalmu érzéket külön választja a salaktól. A találmányra az egész világ vasgyártása terén nagy jövő vár. Edison nem rég meghívott közönség előtt bemutatta találmányát, melyet egy angol lap tudósítója így ír le: A vastartalmu köveket először is a morzsoló gépbe teszik, mely tojásnagyságu darabokra zuzza, s akkor az anyag már preparálva van arra, hogy szeparátorba tegyék. Hatalmas tölszerbe öntik, melyből a ködarabok egy alant két ágra szakadó csatornába jutnak. A csatorna deltájánál azonban egy hatalmas delej magához vonzza a vastartalmu darabokat, míg a salak feltartóztatlanul zuhan le a csatornanyíláson. Az egész szeparátor tehát felettebb egyszerű szerkezetű, hanem a vasgyárak alkalmasint igen nagy hasznát fogják venni.

RÖVID HIREK.

Borzasztó tüzvész dühöngött a napokban Alsó-Árpás fogarasmegyei községben. A község három negyed része leégett. Kilen cz gyermek és számos háziállat pusztult el a lángokban. — **Nagy erdőéges** pusztit Maros-Tordamegyében. A topliczai havasok legszebb fenyő-erdeje áll lángokban mintegy 400 holdnyi területen. Az oltás nehezen megy. — **Czeglédén** egy 13 éves fiút egy megvadult ló a kötőféknél fogva addig vonszolt maga után, míg meghalt. — **A szegedi törvényszék** kedden kötél általi halálra ítélte Gyömbér Pál rabló-gyilkost. Hat rablógyilkosság, két rablógyilkossági kísérlet, három vakmerő lopás büne terheli a gonosztevő lelkiismeretét. — **Hány szó irható egy levelező-lapra?** E kérdés volt legközelebb a verseny tárgya amerikai gyorsírók közt s a nyertes Sylvanus Jones lett, a ki 36 ezer 784 szót volt képes egy levelező-lapra leírni. — **A szentesi 48-as népkör** választmánya elhatározta, hogy a város ama pontján, melyen 1848-ban Kossuth Lajos a szentesi néphez szónokolt, emlékkövet állít. — **Güllén** mult vasárnap nagy vihar volt s a villám beütött a templomba, mely tele volt bucsusokkal. Az embereknek a rémületen kívül nem esett bajuk. — **Siamban** június végén a chinai kulik két pártja között véres harczok voltak. Kétszáz embert megöltek; a sebesültek száma meghaladja a négyszázat.

Apróságok.

Nagy feladat.

Egy diák mosónőt hivat:

— Ki tudna-e nekem mosni szépen egy inget?
— Hogyne?
— Ki is vasalja?
— Hogyne?
— De nekem csak egy van — rajta kell kimosnia és kivasalnia!

Csipős válasz.

Urhölgy:

— Tudja meg, uram, hogy önnek mindenik szava hazugság!

Ur:

— Igaza van, szép nagysád!

Nem baj.

Író, a társához:

— De kérlek, hiszen a te versedben egész résztlet Aranytól van véve.

— Ah, hagyd el. Kollegák közt az efféle nem szabad rossz néven venni.

Tisztességtudás.

Káplár: Funkelstein! Ha maga korcsmában van és oda tiszt urak lépnek be, mit fog rögtön csinálni?

Funkelstein: Kothródóm onnan.

229-ik közlemény

a háromszékmegyei „ERZSÉBET“ árvaleány-nevelő intézet javára Gidófalva község lakosai által tett szives adakozásokról.

Benkő László, Forró Gábor 1-1 kr. Egy valaki 2 kr. Orbán Lajos, Mándel József, Bartók Lázár, Prázmári József 4-4 kr. Lemhényi Tamás 5 kr. Vitályos Béla, Gidófalvi kereskedő, P. m. Csizsér Pál, Legutolsó 10-10 kr. N. n. 1 frt. Szabó Gergely 30 kr. Új Zsigmond, Farkas Antal 1-1 liter, Vitályos Ferencz, Óvári Antal 2-2 liter, Zajzon Zsigmond 3 liter, Vajna Károly 4 liter, Legutolsó 7 liter buza, Farkas György, Orbán Dénes, Daczó Zsigmond, Farkas Pál, Ráduly Dávid, Orbán Samu, Vitályos László, Pirbát Sándor, Kövér József, Farkas Sándor, Csizsér Mihály, Simrio Ferencz, Kőncze László, Estefán Gy., Kata József, Farkas József 1-1 liter, Vitályos József, Csulak József, Koródi István, Balog László, Mándel László, Vitályos Dénes, Imreh Gábor, Magyarósi Ferencz, Kövér Domokos, Zsigmond Ferencz, Jancsó László, Ferencz Jánosné, Molnár József, Orbán Gergely, Orbán György 2-2

liter, Ferencz Gergely, Tóth István, Farkas Sándor 3—3 liter, Balog Károly, Csizsér Zsigmond, Csulak Károly 4—4 liter, Vitályos Béla, Csulak Mihály 10—10 liter, Nagy Dénes, Miskolci György 11—11 liter rozs. Vitályos Béla 3 liter, N. György 1 liter, Vass Dénes 2 liter borsó. Estefán Pál 1/2 liter lencse. Albert János, Vendég István, Bende József, Jancsó Elek 1—1 liter, Kőnczei Dávid, Farkas Ferencz, Csulak Sándor 2—2 liter. Vitályos Béla 3 liter paszuly. Vitályos Béla 20 liter pityóka, 2 koszoru hagyma, Zajzon Zsigmond, Farkas Sándor, Vitályos József, Csulak Sándor, Orbán Gergely 1—1 koszoru, Kicsi András, Miskolci György 2—2 koszoru hagyma.

Fogadják a nemes szívu adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 9.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Székely Málvin,
jegyző.

Piaczi árak

Kézdi-Vásárhelyt, augusztus 15-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 5 frt 60 kr
" (elegy)	" — frt — kr
Rozs (tisztá)	" 3 frt 70 kr
" (elegy)	" — frt — kr
Arpa (tisztá)	" 3 frt 60 kr
Arpa (elegy)	" — frt — kr
Zab	" 2 frt 30 kr
Törökbuza	" 4 frt 60 kr
Kása (köles)	" 8 frt 50 kr
" (árpa)	" 24 frt — kr
Borsó	" 5 frt — kr
Lencse	" 10 frt — kr
Fuszulyka	" 6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	" 1 frt — kr
Marhahus	kilogr.-kint — frt 32 kr
Disznóhus	" — frt 40 kr
Juh-hus	" — frt 24 kr
Szalonna	" — frt 70 kr
Faggyu (nyers)	" — frt 22 kr

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és
érték-tőzsdén

1889. augusztus 16-án.

Magyar aranyjáradék 6%	—
Magyar aranyjáradék 4%	99.75
Magy. papíráradék 5%	94.80
Magyar vasuti kölesön	—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	100.—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III. "	112.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	104.75
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	104.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	104.75

Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	104.75
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegykölesön	137.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	129.—
Osztrák járadék papírban	83.50
Osztrák járadék ezüstben	84.75
Osztrák járadék aranyban	109.50
1860. államsorsjegyek	138.50
Osztrák-magyar bankrészvény	908.—
Magyar hitelbank-részvény	318.—
Osztrák hitelintézet-részvény	306.10
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.64
20 frankos arany	9.49
Német birodalmi márká	58.40
London (2 havi váltókért)	119.50
20 márká arany	11.68

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Alattírt van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **mindennemű divatos női kalap- és egyéb ékitemények** csinos és diszes kiállítását elvállalom. Szíves pártfogást kér

tisztelettel

BINDER TERÉZ,
masamódnó.

HIRDETMÉNY.

Kovácsnán a kir. járásbírósi épület mérnöki terv szerint alaposan kijavítandó, a költségvetés szerint 307 frt 51 kr lévén a felkiáltási ár.

Ezen munkát jelen év augusztus 20-án délután 3 órakor a község házánál nyilvános árlejtés útján ki fog adatni; zárt ajánlatok is elfogadtnak, melyek az orbajjárasi főszolgabíró urhoz e hó 19-ig beadandók.

Fenni összegnek 10%-a az árlejtő bizottság kezéhez előre leteendő.

A feltételi pontok a község házánál hivatalos órákban megtekinthetők.

Ifj. DEÁK KÁROLY,

közs. bíró.

BOR-ÁRULÁS

nagyban és kicsinyben

100 literen felüli mennyiségben.

Vizhez való jó asztali bor	12—14 frt.
Medgyesi ó-bor	22 "
1882-beli fehér bor	26 "
Villányi vörös bor	34 "
1885-beli finom muskotály	45 "

Literes üvegekben is a fenti borok a legjutányosabb árárt árultatnak

Papp Ferencznél.

Brassó,

nagy-utca 504. ház-szám.

Egy jó könyv.

..... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidek és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló **szolgálatokat tettek!** Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéseért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követeke által még oly betegek is **gyógyulást** nyertek, a kik már **minden reményt feladtak.** E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a **legkomolyabb figyelembevételt** minden beteg részéről, bármilyen bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címet s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe. ● **Lipcsében.** A megküldés ingyen történik. ●

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

Állomások				Állomások			
	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat		Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.54	7.07		11.24	12.09	
Botfalva	"	5.20	7.28	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.13	1.27
Földvár	"	5.37	7.44		1.51	1.47	
Mogyorós	"	5.57	7.58	Nagy-Enyed	"	2.18	2.08
Apáca	"	6.15	8.00	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.04	2.43
Kőpecz	"	6.35	8.30		(érk. ind.)	3.14	2.53
Ágostonfalva	"	6.43	8.36	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.51	3.24
Alsó-Rákos	"	7.02	8.52		(érk. ind.)	4.01	3.26
Homoród	"	7.31	9.12	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56	5.08
Kacsa	"	7.51	9.25		(érk. ind.)	6.45	6.37
Erked	"	8.14	9.45	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.04	11.04
Bene	"	8.38	10.00		(érk. ind.)	11.19	8.47
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	"	9.09	10.24	Budapest	(érk. ind.)	6.30	7.40
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.33	10.39				1.55
Medgyes	(érk. ind.)	9.43	10.46				
		11.04	11.47				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.